

colecția monografii

NADIA-CERASELA ANIȚEI

RELAȚIILE DE FAMILIE
ÎN DREPTUL INTERNAȚIONAL PRIVAT ROMÂN

NADIA-CERASELA ANIȚEI

**RELAȚIILE DE FAMILIE
ÎN DREPTUL INTERNAȚIONAL
PRIVAT ROMÂN**

Universul Juridic
București
-2025-

1. Denumirea și definirea de drept internațional privat¹⁸

1.1. Denumirea de drept internațional privat

Dreptul internațional privat a apărut, la începutul Evului Mediu, ca un drept care reglementa conflictele dintre cutumele (obiceiurile juridice nescrise sau scrise) privind raporturile particularilor din cadrul aceleiași stat ori unitate politică: Italia, Franța, Sfântul Imperiu Roman de Națiune Germană, Bavaria, Prusia etc.

Problemele conflictuale ivite între particulari se numeau „*chestiuni mixte*”¹⁹.

Denumirea de drept internațional privat aparține secolului al XIX-lea, fiind folosită pentru prima oară de J. Story în lucrarea *Commentaries on the Conflict of Law* (1834), ulterior preluată de M. Foelix în *Traité de Droit International Privé* (1843) și apoi de J. Schaffner în lucrarea *Entwicklung des internationalen Privatrecht* (1851)²⁰.

În decursul timpului, disciplinei de drept internațional privat i s-au propus și alte denumiri: „Drept privat internațional”; „Drept internațional”; „*Comity*”; „Recunoașterea extrateritorială a drepturilor”; „Drept interlegislativ”; „Drept internațional civil”; „Conflictul legilor” etc.

Potrivit doctrinei²¹, folosirea denumirii de „drept internațional privat” a stârnit diferite controverse deoarece expresia „drept internațional” desemnează:

- în mod tradițional, dreptul internațional public;
- izvoarele dreptului internațional privat, care sunt preponderent interne, nu internaționale (acestea din urmă fiind bi- sau multilaterale);
- litigiile privind raporturile cu element de extraneitate, care sunt de competența instanțelor fiecărui stat.

Nu putem nega că între cele două discipline: drept internațional public și drept internațional privat există anumite legături²².

Termenul „*internațional*” în denumirea disciplinei drept internațional privat se referă la faptul că obiectul acestei discipline tratează raporturile juridice cu element *de extraneitate* (sau element străin ori internațional), iar termenul „*privat*” se referă la raporturile de drept civil, de drept comercial, dreptul familiei, dreptul muncii etc., dar și la alte raporturi de drept privat în sens larg, pentru a le deosebi de raporturile care formează obiectul dreptului internațional public.

---

¹⁸ N.C. Aniței, *Lecții de drept internațional privat*, Ed. Lumen, Iași, 2015, pp. 17-25; N.C. Aniței, *Drept internațional privat. Partea generală*, Ed. Universul Juridic, București, 2022, pp. 13-26.

¹⁹ *Des tribunaux dans les provinces de la Grèce et de l'Asie Mineure d'après les lettres de Cicéron*, în *Sodalitas, Scritti in onore di Antonio Guarino*, Napoli, 1959, pp. 1659-1703 apud M.V. Jakotă, *Drept internațional privat ieri și astăzi. Suport de curs (nepublicat)*, Școala doctorală, Facultatea de Drept, Universitatea „Al. I. Cuza”, Iași, pp. 3-5.

²⁰ K. Nzovu, T. Ngoy, *Droit international privé. Notes de cours photocopiées deuxième licence droit*, Université Protestante au Congo, Faculté de Droit, 2003-2004, pp. 3-4, de pe site: www.theodorengoyavocat.org; I.P. Filipescu, A.I. Filipescu, *Tratat de drept internațional privat*, ed. revizuită și adăugită, Ed. Universul Juridic, București, 2005, p. 53; O. Ungureanu, C. Juguștru, A. Circa, *Manual de drept internațional privat*, Ed. Hamangiu, București, 2008, p. 20.

²¹ I.P. Filipescu, A.I. Filipescu, *Tratat de drept internațional privat*, ed. revizuită și adăugită, Ed. Universul Juridic, București, 2005, p. 53; O. Ungureanu, C. Juguștru, A. Circa, *Manual de drept internațional privat*, Ed. Hamangiu, București, 2008, p. 20; I. Macovei, *Drept internațional privat*, Ed. Ars Longa, Iași, 2001, p. 12; M.V. Jakotă, *Drept internațional privat*, vol. I, Ed. Chemarea, Iași, 1997, p. 7; N. Diaconu, *Drept internațional privat*, ed. a VI-a, Ed. Universitară, București, 2013, pp. 15-16.

²² Le vom studia la punctul referitor la legătura dreptului internațional privat cu alte discipline.

1.2. Definiția dreptului internațional privat

Dreptul internațional privat este definit în literatura juridică română de autori în mod diferit, dar conținutul definiției este același. Astfel, în opinia unor autori „*dreptul internațional privat este ramura de drept formată din normele juridice care reglementează relațiile sociale cu elemente de extraneitate*”²³, stabilite între persoanele fizice și/sau juridice, ca subiecte de drept privat”²⁴, iar în opinia altui autor, „*dreptul internațional privat este definit ca ansamblul normelor juridice interne care reglementează relațiile cu element de extraneitate, indicând autoritatea competentă și legea aplicabilă*”²⁵.

Dreptul internațional privat este definit în mod diferit de literatura de specialitate internațională. Spre exemplu:

Doctrina juridică franceză²⁶ abundă în definirea dreptului internațional privat:

- *într-o primă opinie*²⁷, dreptul internațional privat este definit ca ansamblul regulilor aplicabile indivizilor în relațiile internaționale;

- *într-o a doua opinie*²⁸, dreptul internațional privat este definit ca un drept special aplicabil persoanelor private implicate în relațiile juridice internaționale;

- *într-o a treia opinie*²⁹, dreptul internațional privat este definit ca un drept special aplicabil persoanelor private implicate în relații juridice internaționale;

- *într-o a patra opinie*³⁰, dreptul internațional privat este definit ca fiind „știința care stabilește principiile pentru rezolvarea conflictelor de legi și reglementarea raporturilor reciproce ale subiectelor aparținând unor state diferite”;

- *într-o a cincea opinie*, dreptul internațional privat este definit ca fiind „ansamblul regulilor aplicabile soluționării conflictelor ce pot să apară între suveranități datorită legilor interne și intereselor private ale naționalilor”³¹;

²³ Acest termen provine din cuvântul latinesc *extraneus*, care înseamnă „din afară”, „străin”. De asemenea, în literatura de specialitate este folosită și noțiunea de „element internațional”. N.C. Aniței, *Drept internațional privat. Partea generală*, Ed. Universul Juridic, București, 2022, pp. 13-26.

²⁴ Pentru definirea dreptului internațional privat, a se vedea B.M.C. Predescu, *Drept internațional privat. Partea generală*, Ed. Wolters Kluwer, București, 2010, pp. 45-52; D.A. Popescu, M. Harosa, *Drept internațional privat. Tratat elementar*, vol. I, Ed. Lumina Lex, București, 1999, p. 15; N. Diaconu, *Drept internațional privat*, ed. a II-a, Ed. Lumina Lex, București, 2007, p. 20.

²⁵ I. Macovei, *Drept internațional privat*, Ed. C.H. Beck, București, 2011, p. 3; C.T. Ungureanu, *Drept internațional privat european în raporturi de comerț internațional*, Ed. Hamangiu, București, 2021, pp. 14-22; C.T. Ungureanu, „Aplicarea regulamentelor europene în dreptul privat. Recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești”, în *Analele Științifice ale Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași*, seria Științe Juridice, vol. 57, nr. 1/2011, Ed. Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, pp. 5-34.

²⁶ A se vedea autorii K. Nzovu, T. Ngoy, *Droit international privé. Notes de cours polycopiées deuxième licence droit*, Université Protestante au Congo, Faculté de Droit, 2003-2004, pp. 3-4, de pe site: www.theodorenjoyavocat.org, care precizează că dreptului internațional privat i s-au atribuit definiții diferite și îi are în vedere pe următorii autori: Vander & Vesper, Loussouarn, Mayer și de Bulet. Vander & Vesper définissent le droit international privé comme „la branche du droit qui groupe l'ensemble des règles qui, spécialement prévues pour régir les rapports juridiques de droit privé, comportant un élément d'extranéité, déterminent les compétences respectives des systèmes juridiques acceptés comme tels par la loi du for”. Pour Loussouarn le droit international privé regroupe „l'ensemble des règles applicables aux individus dans les relations internationales”. Mayer, quant à lui, considère le droit international privé comme le „droit spécial, applicable aux personnes privées impliquées dans les relations juridiques internationales”. De Bulet définit cette branche du droit comme „l'ensemble des règles qui régissent des situations nées des rapports interindividuels dotés d'un élément d'extranéité”. M.A. Bauchy.

²⁷ Y. Loussouarn, p. Bourel, p. de Vareilles-Sommieres, *Droit international privé*, 10e édition, Collection Précis Dalloz, 2013.

²⁸ V. Heuzé, p. Mayer, *Droit international privé*, 10e édition, Montchrestien, 2010, p. 1.

²⁹ V. Heuzé, p. Mayer, *Droit international privé*, Ed. Montchrestien, 2007, p. 2.

³⁰ p. Fiore, *Droit international privé*, Durand-Pedone Lauriel, Paris, 1875, p. 3.

³¹ A. Weiss, *Manuel de droit international privé*, Paris, 1909, p. 3.